

تدوین اصول و معیارهای برنامه‌ریزی اکوتوریسم در جهت مدیریت پایدار گردشگری

فرشته احمدیⁱ امید خواجهⁱⁱ

چکیده

در سالهای اخیر گردشگری از اهمیت بسیار زیادی برخوردار شده است تا حدی که به این مسئله به عنوان یک صنعت و محوری اساسی برای توسعه و رشد اقتصادی- اجتماعی نگریسته می‌شود. در این بین کشور ایران یکی از ده کشور دارای جاذبه‌های تاریخی و یکی از پنج کشور دارای بالاترین تنوع زیستی اقلیمی در دنیاست که از پتانسیل‌های بالقوه بسیاری در زمینه صنعت توریسم بویژه اکوتوریسم (طبیعت گردی) برخوردار است. اکوتوریسم عبارت از مسافرتی است که در طبیعت و به قصد لذت بردن در راستای اهداف توسعه پایدار صورت می‌پذیرد. لزوم مطالعه اکوتوریسم از دیدگاههای مختلف علمی و حرفه‌ای، اجتماعی- فرهنگی، کالبدی، اقتصادی و زیست محیطی ضروری می‌باشد. لذا هدف اصلی این مقاله دستیابی به الگوی مناسب اکوتوریسم در مناطق طبیعی جهت توسعه پایدار مدیریت گردشگری است. در راستای این هدف ابتدا به تعریف، تاریخچه، اهمیت و نقش توریسم و بویژه اکوتوریسم در دنیا اشاره می‌شود. سپس به شناسایی اصول و معیارهای توسعه پایدار گردشگری، ضوابط شکل‌گیری طرح‌های اکوتوریسم و اجزای برنامه‌ریزی گردشگری پرداخته می‌شود. در نهایت جهت سیستم مدیریت تفرجگاه با در نظر گرفتن اصول مدیریت زیست محیطی در کنار اصول مدیریت گردشگری، پیشنهادات و راهکارهای عملی ارائه می‌گردد. روش انجام تحقیق در مقاله حاضر تحلیلی- کاربردی و براساس فرایند برنامه‌ریزی و طراحی محیطی است.

واژه‌های کلیدی: اکوتوریسم، برنامه‌ریزی، توسعه پایدار، مدیریت گردشگری

i- عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد نجف‌آباد، گروه مهندسی شهرسازی، نجف‌آباد، ایران؛ Fereshteahmadi2004@yahoo.com

ii- دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان (اصفهان)